

P M LEBOPA

PAPETŠO YA DIKANEGELOTSEKA TŠA LEBOPA

KA

NTEPELE ISAAC MAGAPA

E neelanwa go ya ka dinyakwa tša tikrii

ya

MAGISTER ARTIUM

ka

LEFAPHENG LA POLELO LE DINGWALO LE FILOSOFI

MOHLAHLI : DR M J MOJALEFA

MOTHUŠI : PROF P S GROENEWALD

YUNIBESITHI YA PRETORIA

PRETORIA

AGOSTOSE 1997

DITENG

TŠHUPANE	LETLAKALA
1. Kgaolo ya Pele	1
1.1 Matseno	1
1.2 Maikemišetšo	2
1.3 Tlhalošo ya dikgopolo	2
1.3.1 Kanegelotseka	3
1.3.2 Mehuta ya dikanegelotseka	5
1.4 Mokgwa wa nyakišišo	10
1.5 Diteng	11
1.6 Thulaganyo	12
1.7 Mongwalelo	15
1.8 Tshepedišo	16
2. Kgaolo ya Bobedi	18
2. Diteng I	18
2.1 Matseno	18
2.2 Tlhalošo ya dielemente tša diteng	19
2.2.1 Baanegwa	19
2.2.2 Ditiragalo	20
2.2.3 Tikologo	21
2.2.3.1 Nako	21
2.2.3.2 Felo	23
2.3 Kakaretšo ya diteng : Ntlo ya monna yo mongwe	24
2.4 Tlhalošo ya dielemente tša diteng :	
Ntlo ya monna yo mongwe	25
2.4.1 Baanegwa	25
2.4.2 Mehuta ya ditiragalo (magoro)	34
2.4.3 Tikologo	40
2.4.3.1 Nako	40

2.4.3.2	Felo	45
2.5	Kakaretšo	46
3.	Kgaolo ya Boraro	47
3.	Diteng II	47
3.1	Matseno	47
3.2	Kakaretšo ya diteng : Bomahlwabadibona	47
3.3	Tlhalošo ya dielemente tša diteng:	
	Bomahlwabadibona	49
3.3.1	Baanegwa	49
3.3.2	Mehuta ya ditiragalo (magoro)	56
3.3.3	Tikologo	60
3.3.3.1	Nako	60
3.3.3.2	Felo	63
3.4	Kakaretšo	64
3.5	Papetšo ya diteng	65
4.	Kgaolo ya Bone	71
4.	Thulaganyo I	71
4.1	Tshepedišo	71
4.2	Matseno	71
4.3	Thaetlele	72
4.4	Lenaneotlhophangwalwa (moakanyetšo)	74
4.5	Dikokwane tša thulaganyo	75
4.5.1	Kalotaba	76
4.5.1.1	Baanegwa	80
4.5.1.2	Ditiragalo	84
4.5.1.3	Tikologo	84
4.5.1.4	Dithekniki tša kalotaba	88
4.5.2	Tšwetšopele	89
4.5.3	Sehloa	90
4.5.4	Tlemollahuto	91

4.6	Kakaretšo	92
5.	Kgaolo ya Bohlano	94
5.	Thulaganyo II	94
5.1	Matseno	94
5.2	Thaetlele	94
5.3	Moko wa ditaba	95
5.4	Lenaneotlhophangwalwa (moakanyetšo)	96
5.5	Tirišo ya dikokwane tša thulaganyo :	
	Ntlo ya monna yo mongwe	96
5.5.1	Kalotaba	96
5.5.1.1	Baanegwa	97
5.5.1.2	Ditiragalo	112
5.5.1.3	Tlhalošo le tirišo ya dithekniki tša kalotaba	114
5.5.1.4	Tikologo	117
5.5.2	Tšwetšopele	120
5.5.2.1	Kakaretšo ya diteng tša tšwetšopele	
	Ntlo ya monna yo mongwe	121
5.5.2.2	Tlhalošo ya dithekniki tša tšwetšopele	121
5.5.2.3	Tirišo ya dithekniki tša tšwetšopele	126
5.5.3	Sehloa le tlemollahuto	131
5.6	Kakaretšo	132
6.	Kgaolo ya boselela	134
6.	Thulaganyo III	134
6.1	Matseno	134
6.2	Thaetlele	134
6.3	Moko wa ditaba	135
6.4	Lenaneotlhophangwalwa (moakanyetšo)	136
6.5	Tirišo ya dikokwane tša thulaganyo :	
	Bomahlwabadibona	136
6.5.1	Kalotaba	136

6.5.1.1	Baanegwa	136
6.5.1.2	Ditiragalo	150
6.5.1.3	Tlhalošo le tirišo ya dithekniki tša kalotaba	151
6.5.1.4	Tikologo	154
6.5.2	Tšwetšopele	158
6.5.2.1	Kakaretšo ya diteng tša tšwetšopele	
	Bomahlwabadibona	158
6.5.2.2	Tlhalošo ya dithekniki tša tšwetšopele	159
6.5.2.3	Tirišo ya dithekniki tša tšwetšopele	161
6.5.3	Sehloa le tlemollahuto	165
6.6	Kakaretšo	166
7.	Kgaolo ya Bošupa	167
7.	Papetšo ya thulaganyo	167
7.1	Matseno	167
7.2	Moko wa ditaba	167
7.3	Thaetlele	169
7.4	Lenaneotlhopangwalwa (moakanyetšo)	171
7.5	Dielemente tša kalotaba	172
7.5.1	Baanegwa	172
7.5.2	Ditiragalo	175
7.5.3	Nako	177
7.5.4	Felo	178
7.6	Tšwetšopele	179
7.7	Sehloa le tlemollahuto	184
7.8	Bohlokwa bja papetšo ye	185
7.9	Kakaretšo	186
8.	Kgaolo ya Seswai	187
8.	Kakaretšo	187
8.1	Matseno	187
8.2	Kgaolo ya pele	187

8.3	Kgaolo ya bobedi	188
8.4	Kgaolo ya boraro	188
8.5	Kgaolo ya bone	189
8.6	Kgaolo ya bohlano	190
8.7	Kgaolo ya boselela	191
8.8	Kgaolo ya bošupa	192
8.9	Polelo mabapi le mehuta ya dikanegelotseka	193
9.	Bibliokrafi	199
	Summary	212
	Samevatting	214

SEGOPOTŠO

Ke rata go leboga mohlhali wa ka lengwalonyakišišong le, Dr M J Mojalefa. Mogale! ke re ka wene ke bone gore ka nnete bonna bo epša ntsweng. Ge e be e se ka tlhahlo le kgotlelelo ya gago mohlomongwe ekabe ke ile ka goma tseleng. Mogale, hle gola o kake tlou!

Ke leboga le Prof. P S Groenewald ka tlhahlo le tataišo ya gagwe, kudu malemeng a bjalo ka la Sefora. Mokone, ke hloka mantšu a ditebogo.

Ke rata go leboga gape le wene Dr M M Marggraff ka tshwayatshwao ya mošomo wo kudu ka dikakaretšo tša Seisimane.

Go wene Mahlako 'a Ngwato, ke ra wene Maggie Mokone, ke re o ntlanyeditše mošomo wo ka bokgoni le bokgwari bjo bo sa kakwego. Hle le ka moso kgaetšedi ya motho!

Go banyakišišikanna, e lego Mohumagatšana Ida Kekana le Mohumagadi Lebaka, ke re hle bana bešo, tšhutšhumetšo le thekgo ya lena ke tšona di mphihlišitšego fa! Golang le kake tlou, tšhukudu go lena e be mošemane.

Napjadi! Ke ra wena mmagobanake, ke hloka a go go leboga ka gobane tlhohleletšo, kgotlelelo le thekgo ya gago, lehono di ntirile mothwana. Gomme ke re botša thorwana tšeo tša rena, kudu Ngwaga' Mmalešidi gore aowa! raporoto ya mola "Papa" a re o tsena sekolo še, o be a sa le fore.

Ditebogo tše kgolo ke di lebiša go Yena Kukamaditšhaba. Ke ka thato ya Gagwe ge lehono ke kgonne go phetha lengwalonyakišišo le.